

Nuo Vilniaus Užupio kiemų iki Paryžiaus „Pompidou“ centro: iliustruotojos Elenos Selenos kelias į erdvines knygas

Elenos Selenos vaikystė ir paauglystė prabėgo Vilniaus Užupio rajone, o dabar iliustruotoja gyvena Paryžiuje, kuria užburiančias erdvines knygas vaikams ir rengia jų pristatymus „Pompidou“ centre. Tačiau, nepaisant gyvenimo svetur, Elenos kūryba išlieka glaudžiai susijusi su Lietuva. Štai Lietuvos sezono Prancūzijoje renginių metu eksponavo vaikams skirtas parodas, supažindinančias su erdvinių knygų kūrybos užkulisiais, o neseniai pasirodė pirmoji jos knyga lietuvių kalba „Troliai mumiai ieško namų“ pagal Tove'o Jansson'o kūrybą.

Indrė Pliuškytė-Zalieckienė

Pasauliolietuvis.lt

Kelias į Paryžių

Į Paryžių Elena išvyko studijuodama Vilniaus dailės akademijoje, kai pasinaudojo „Erasmus“ mainų programa. Ji pasakoja, kad svajojo išvykti studijuoti į užsienį, kad galėtų pamatyti, kaip ten vyksta iliustracijos studijos. „Iš pradžių norėjau vykti į Italiją, nes mokėjau italų kalbą, tačiau dėstytoja pasiūlė Paryžių – „École

Estienne“ mokykla garsėjo puikia reputacija,“ – prisimena kūrėja.

Laisvai prancūziškai Elena tuo metu dar nekalbėjo, tad pirmieji mėnesiai tapo nemenku iššūkiu. „Suprasdavau tik dėstytojus, o bendrauti su bendraamžiais – greitai šnekančiais kurso draugais – buvo sudėtinga,“ – juokiasi ji.

Ilgesnė stotelė nei planuota

Iš pradžių Elena planavo praleisti Paryžiuje vos pusmetį, tačiau gyvenimas pasisuko kita linkme. „Didelį išpūdį paliko studijos „École Estienne“ mokykloje bei tai, kokia didelė ir turtinga yra Prancūzijos vaikų knygų rinkta,“ – sako ji. Reikšmingu momentu tapo ir tai, kad jos diplominių darbą „Jardin Bleu“ („Mėlynasis sodas“) nutarė leisti leidykla „Gallimard Jeunesse“. Taip prasidėjo Elenos Selenos iliustruotojos ir popieriaus inžinierės kelias.

Studijas Vilniaus dailės akademijoje ji baigė nuotoliniu būdu. „Tais pačiais metais atlikau stažuotes trijose leidyklose – „Hélium“, „Grandes Personnes“ ir „Gallimard Jeunesse“. „Tai buvo neįkainojama patirtis,“ – prisimena Elena. Šeima jos sprendimą labai palaikė ir rėmė, kiek galėjo.

Leidyklos dėmesį pirmajai knygai palaikė pokštu

Pradžia dideliame ir svetimame mieste nebuvo lengva. „Reikėjo išmokti kalbą, priprasti prie kultūrinių skirtumų, susirasti darbą ir pradėti savarankišką gyvenimą“, – dalijasi kūrėja.

Nebuvo paprasta ir susitaikyti su kiek paviršutinišku prancūzų bendravimu. „Užtruko nemažai laiko, kol pavyko artimiau susidraugauti. Bet džiaugiuosi, kad dabar jaučiu jog prisijaukinau šį miestą, šiuo metu jaučiuosi čia laiminga“, – sako Elena.

Elena tiki, kad jos kūryba tvirtai remiasi į jos lietuvišką identitetą, o ją praturtina dabartinės gyvenimo Prancūzijoje ir kultūrinės patirtys, perskaitytos knygos, susitikimai su patinkančiais ir įkvepiančiais prancūzų autoriais. Elenai labai patinka Thimotée de Fombelle ir Jean-Claude Mourlevat, Camille Jourdy knygos.

Iliustruotoja Elena Seleno Paryžiuje kuria užburiančias erdvines knygas vaikams. A. Baltėno nuotrauka.

Erdvinės knygos – unikali Elenos specializacija. Jas sukurti užtrunka ne vienerius metus, o išleisti brangu. „Manau, kad Lietuvos rinkoje būtų sudėtinga kurti erdvines knygas, vien dėl pastarųjų leidybos brangumo ir techninių iššūkių. Didelę įtaką tam daro ir rinkos, ir leidyklos dydis. Leidykla, su kuria bendradarbiauju Prancūzijoje, yra viena didžiausių, taigi, gali išleisti vieną ar kelias pop-up knygas per metus. Tačiau net ir jiems tai yra nemenkas iššūkis“, – pasakoja Elena Seleno.

Kai pirmoji Elenos knyga „Jardin Bleu“ („Mėlynasis sodas“) patraukė leidyklos „Gallimard Jeunesse“ dėmesį, ji iš pradžių net nepatikėjo. „Maniau, kad tai pokštas,“ – sako Elena. Dabar ši leidykla jau yra išleidusi šešias jos knygas.

Kokią vidinį kelią Elenai teko nueiti, jei prieš aštuonerius metus ji dar netikėjo, jog

Prancūzijos leidyklai gali būti įdomi jos kūryba, o štai dabar pati susisieks su T. Jansson autorinių teisių turėtojais ir pasiūlė idėją knygai pagal rašytojos kūrybą? „Laikui bėgant supratau, kad tikrai labai svarbu nebijoti svajoti ir nemanyti, kad drąsūs sumanymai nepasiseks. Reikia tiesiog daug dirbti, o taip pat drąsiai siūlyti, dalintis savo idėjomis ir anksčiau ar vėliau, jos pasiekia tikslą“, – sako iliustruotoja.

Šiuo metu ji turi svajonių, susijusių su visai nauja knygų iliustravimo sritimi. „Tačiau apie tai dar per anksti tuo dalintis“, – sako Elena. Ji tęsia erdvinių knygų kūrybą. Taip pat pastaruoju metu nemažai dirba prie knygų mažyliams.

Dukrytei skaito daug lietuviškų knygų

Elena Seleną ne tik kuria knygas, rengia edukacijas vaikams, bet yra yra trejų metų Adelės mama. Adelė auga dvikalbėje aplinkoje, o pati Elena deda daug pastangų, kad mažoji puoselėtų lietuvių kalbą. „Skaitome daug lietuviškų knygų, mokomės dainelių, lankome lietuvių mokyklos pamokėles. Tai šioks toks iššūkis, bet galiu pasidžiaugti, kad dukrytė laisvai kalba abiem kalbomis,“ – džiaugiasi ji.

„Lietuvių kalba ir kultūra man visuomet buvo labai svarbios. Tai neatsiejama mano kūrybos ir gyvenimo dalis,“ – užtikrina ji ir atsveikinusi skuba kurti naujų knygų į savo jaukią studiją Paryžiuje, kurioje gimę kūriniai stebina ir džiugina viso pasaulio vaikus.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.